

Publ. datum : 20041027

Gasturbin.

Igår slocknade elden i biogasturbinerna på Käringmossens soptipp. Där har den hittills brunnit för kråkorna men nu omvandlas den till fjärrvärme i Stensvik. Soporna värmer upp tiotusen hus i Esbo Nu värmer gasen från Käringmossen hus i Stensvik. Miljöminister Jan-Erik Enestam satte igång uppvärmningen i går genom att trycka på en knapp ute på soptippen. I finländska förhållanden var det ett stort projekt som roddes i hamn. Energibolaget Eon har byggt landets största värmepanna för tillvaratagande av biogas i Stensvik.

Pannan omvandlar soptippsgasen eller biogasen till fjärrvärme. Till Stensvik kommer gasen via ett elva kilometer långt rör från Käringmossens soptipp. Energin som kommer från soptippen räcker till värme för 10 000 egna hemshus.

Vid invigningsceremonin i går sågs enbart nöjda ansikten. Bland dem Jan-Erik Enestam som innan han tryckte på knappen berättade att det står i regeringsprogrammet att man strävar efter att utvidga tillvaratagandet av biogas. Också gamla soptippar omfattas av planerna. Enestam lovade också att redan i år ta sig an missförhållandet i avfallslagen som drabbarkommunala sophanterare men inte privata. Detta har gjort huvudstadsregionens största sophanterare SAD till en förlorare. Någon tidtabell för när en ändring sker i lagen gav han inte. – Jag brukar inte gå in på tidtabeller med journalister. Det här är en fråga där det finns politiska spänningar men strävan är skatteneutralitet. - Ifall skatten blir mera enhetlig är det naturligtvis en bra sak, då skulle vi slippa den ofördelaktiga konkurrenssituation vi har i dag gentemot privata sophanterare, säger sophanteringsdirektör Petri Kouvo vid SAD.

Han var i går en nöjd man eftersom SAD nu bidrar till att minska växthuseffekten. Biogasen som kommer från soptippen innehåller bland annat metan som är en effektiv drivhusgas. - Nu visar vi att sopor också kan vara till nytta. För Eon innebär biogasprojektet en tilläggseffekt i fjärrvärmeproduktionen som motsvarar två år i Esbo. Årligen växer den producerade energin proportionellt ännu mera, tillväxten motsvarar fyra år. Trots att tillvaratagandet av biogas är en miljövänlig handling har det inte fått investeringsstöd. - Det är förvånande att ett miljövänligt och nyttigt projekt av det här slaget inte får stöd när alla vindkraftverk som byggs i landet får det. Biogasprojektet har finansierats helt med privata medel, säger Eon:s vd Matti Manninen. Biogas ersätter fossila bränslen som olja och stenkolk och soptippen kan värma hus i tiotal år.

Sonja Hellman, copyright

Publ. datum: 20040824

Vanadinets ursprung ännu oklart

Det är fortfarande oklart om de förhöjda vanadinhalterna i grundvattenprover från Käringmossens soptippsområde 2003 beror på föroreningar eller om det finns en naturlig förklaring.

I våras togs kontrollprover, men vid tiden för provtagningen rådde extrem torka. Enligt en analys av vårens prover finns det en möjlighet att de höjda halterna kan ges en naturlig förklaring. Då skulle vanadinet ha kommit in i grundvattnet från berggrunden, uppger överinspektör **Heli Herkamaa** vid Nylands miljöcentral.

- På grund av torkan då proverna togs har vi tagit en ny provomgång i augusti. Nu har det regnat mycket och vi får prover från två ytterlighetssituationer. Först när vi analyserat proverna från augusti kan vi med säkerhet säga varifrån vanadinet kom.

Det är samma ingenjörbyrå som nu utför kontrollproverna och resultatet torde vara klart i slutet av september.

Esbo miljönämnd diskuterar vattensituationen vid Käringmossen och Vinkelkärr i morgon. Förutom höga halter av vanadin tar nämnden också del av förhöjda halter av klorid och järn. I området är Kolmperssjön den enda där det förekommer musslor. Där är botten i medelmåttigt skick medan syresituationen i Låjärvi är dålig och botten mycket frodig. **Sonja Hellman**, copyright

Publ. datum: 20040821

Ja till markköp i Käringmossen

Det blev ett ja till köpet av 13,6 hektar sydost om Käringmossens nuvarande soptippsområde. SAD:s styrelse godkände affären i går. På det nya området planerar SAD att bygga en del av anläggningen för sortering av blandavfall. Där skall det nya sättet att ta hand om avfallet i en sluten anläggning tillämpas. I köpebrevet finns en klausul som säger att köpet kan gå tillbaka ifall man inte får tillstånd en gällande detaljplan för området. Esbo stad får då betala tillbaka köpesumman 3,8miljoner euro.

hbl, copyright

Publ. datum: 20040819

SAD köper mark i Käringmossen.

Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD vill köpa ett område på 13,6 hektar sydost om nuvarande soptippsområdet av Esbo stad. Området ligger i Vinkelkärr. SAD planerar att bygga den nya anläggningen för hantering av blandavfall här. Fastighetsnämnden i Esbo har beslutat sälja marken för 3,8 miljoner euro. Beslutet gäller till den 30 november då köpebrevet måste vara undertecknat. SAD:s projekt omfattar totalt 70#th000 kvadratmeter våningsyta och en del placeras på det nya området som köps. Området hör enligt detaljplanen till de cirka 57 hektar stor asoptippsområdet som SAD redan i huvudsak äger. SAD har rätt att häva affären senast 2008 ifall det visar sig att det inte går att få till stånd en gällande detaljplan för området. I så fall återbetalar Esbo stad köpesumman. SAD:s styrelse tar ställning till affären i morgon.

hbl, copyright

Publ. datum: 20040519

Vanadinet ska undersökas i Esbo

Förekomsten av vanadin vid soptippsområdet i Käringmossen bör undersökas. Sfp:s representant i stadsstyrelsen, Agneta Eriksson, vill att man tar reda på hur mycket vanadin det finns i grundvattnet.

- Det är många som kontaktat mig om det här och om det är meningen att flygaska och slagg skall deponeras i Käringmossen borde vi utreda om det betyder att vanadin sprids i vattnet.

Förslaget togs upp som extra ärende i går vid stadsstyrelsens möte. Styrelsen bordlade utlåtandet till miljöcentralen om programmet för miljökonsekvensbedömning av SAD:s behandling av bioavfall, deponering av flygaska och slagg samt anläggning för behandling av blandavfall vid Käringmossen.

hbl, copyright

Publ. datum: 20040515

Massbränning av sopor ifrågasätts

Massbränning av sopor finns inte i SAD:s officiella strategi. Miljönämnden i Esbo har hört om saken för första gången i samband med uppgörandet av programmet för miljökonsekvensbedömning av hanteringsanläggningen för blandavfall i Käringmossen.

-Officiellt finns det inga planer på massbränning av sopor. Det här är helt nytt, säger miljövardechef Ritva Veijonen i Esbo. SAD:s representant, som var närvarande vid mötet, förklarade att massbränningsalternativet finns med för säkerhets skull. I utlåtandet om programmet för miljökonsekvensbedömning säger nämnden att saken bör behandlas som en helhet. Annars infinner sig misstanken att man försöker föra kommuninvånarna bakom ljuset.

Miljönämnden är mycket kritisk till utvecklandet av sopenläggningen i Käringmossen. Bland annat får nämnden nu ta ställning till deponering av flygaska från massbränning av sopor som skall lagras på Kyrkslättis sida om kommungränsen. Nämnden varnar för de farliga ämnen som flygaskan innehåller och säger att deponeringen medför en stor risk i ett känsligtvattenområde där speciellt Dämman bör skyddas från förorening. En detaljerad utredning bör göras med riskanalys som också

beaktar olyckor som till exempel att en transportbil med flygaska kör omkull i ösregn i Dämmans tillrinningsområde.

sonja hellman, copyright

Publ. datum: 20040506

Grejen skall gå ihop med intervjun med Björn-Eric Svensson.

Lagen förbjuder vanadin i grundvattnet. Enligt lagen är det förbjudet att släppa ut vanadin i grundvattnet. Vanadin har hittats i grundvattenprover i större mängder än normalt i Käringmossen i Esbo. Orsaken är enligt överinspektör Marjo Vuola vid Nylands miljöcentral att provet tagits på fel sätt. Miljöcentralen är övervakande instans.

- I två nyinstallerade rör analyserades ett grumligt vattenprov. Man borde ha tömt röret och låtit vattnet strömma in på nytt och först sedan tagit prov, säger Vuola. Men när nästan alla 15 prover visar högre halter än normalt, inte bara från två rör? Dessutom är 30 prover av 43 grumliga.

- Jag vet bara att det var grumligt vatten i två nyinstallerade rör. Lagen förbjuder utsläpp av vanadin i grundvattnet. Tillåter vi det i Finland fast det är förbjudet? -- Vanadin förekommer i jordmånen i större eller mindre mängder i huvudstadsregionen. Då kan det också finnas i grundvattnet. Hur mycket vanadin finns det i jordmånen vid Käringmossen? - Det vet jag inte.

Enligt Vuola är det först efter att nya prover tagits som man kan säga vad de höga halterna vanadin beror på. De nya proverna tas nu i maj. Ingenjörskontoret Paavo Ristola Oy, som tagit proverna, använder certifierade provtagare som utbildats av miljöcentralen. Laboratoriet är ackrediterat av Mätteknikcentralen (Finas). Proverna i Käringmossen har tagits från gamla och nya rör. I maj kommer också representanter för Vasa förvaltningsdomstol och bekantar sig med soptippsområdet i Käringmossen. Förvaltningsdomstolen har för närvarande ett flertal besvär mot soptippen under behandling. Ett tiotal besvärställare, representanter för Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD, Nylands miljöcentral, miljönämnden i Esbo och representanter för miljöskyddet i Kyrkslätt är med vid samma tillfälle.

sonja hellman, copyright

Fakta/

Så här säger lagen

Enligt statsrådets beslut nr 364/1994, § 4 skall grundvatten skyddas mot förorening genom vissa miljöfarliga eller hälsofarliga ämnen. Ämnen som inte får släppas ut i grundvatten är bland annat följande metaller och metalloider samt deras föreningar: zink, koppar, nickel, krom, bly, selen, arsenik, antimon, molybden, titan, tenn, barium, beryllium, bor, uran, vanadin, kobolt, tallium, tellur och silver.

Lagen följer EG-rådets direktiv 80/68/EEG från 1977.

Statsrådets beslut om utsläpp i vatten av vissa miljöfarliga eller hälsofarliga ämnen, nr 363/1994 stadgar om vatten som inte är grundvatten. Samma ämnen som ovan är förbjudna. Bakgrund Rapporten om gemensam analys av vattenprover från Käringmossen - Vinkelkärr 2003 visar att vanadinhalten i grundvattnet är mycket hög, de högsta siffrorna är 210 och 160 mikrogram per liter. Vanadinförekomsten i grundvatten är i normala fall mindre än 1 mikrogram per liter. Det finns inget gränsvärde för vanadin men en föreslagen risknivå för muntligt intag per dag är 3 mikrogram per viktkilogram och via inandning 0,2 mikrogram. Invånarna har slagit larm om de höga vanadinhalterna som de anser kommer från flygaska som lagrats på stadens jordtippar i Käringmossen och Vinkelkärr.

Publ. datum : 20040506

Mikael Nybacka

Segert över myndigheterna.

Björn-Eric Svensson vann första omgången i kampen mot miljömyndigheterna. Invånare tvingas bli miljöpolis Regionala miljöcentraler är ibland passiva i sin övervakningsverksamhet. Ofta är det invånarna själva som får agera tillsynsmyndighet.

- Enligt miljöskyddslagens 92:a paragraf kan ärenden anhängiggöras av privatpersoner om tillsynsmyndigheten inte själv gör det. Det normala borde vara att miljömyndigheten sköter övervakningen, det är därför de finns till. Det säger Björn-Eric Svensson. Han har som sommarstugeägare i S:t Michel råkat i en besvärprocess mot miljömyndigheterna som har likheter med det som händer i Käringmossen. -- Det är verkligen konstigt att miljömyndigheterna inte själva reagerar på de höga halterna i vattenprover från Käringmossens soptippsområde. Man måste kunna lita på att det är en ackrediterad undersökningsmetod som används då vattenproverna tas. Frågan är om grundvattensdirektivet beaktats i Käringmossen. Svensson har sin borrhunn 900 meter från soptippen i S:t Michel. I grundvattnet har mängden arsen stigit och ammoniumkvävet hundrafaldigats på 10 år. Svensson förvägrades besvär rätt av Södra Savolax miljöcentral den 31 maj 2002. Han tror att det beror på att miljöcentralen ville dölja egna fel. Svensson klagade hos miljöministeriet som återställde besvär rätten den 8 november 2002. Miljöcentralen gav sedan besvär rätt den 20 december 2002. Han lämnade in ett besvär till Vasa förvaltningsdomstol. I det hävdade han att miljöcentralen brutit mot miljö tillstånd och konstaterade att halterna av bland annat arsen, ammoniumkväve och fosfor stigit kraftigt i grundvattnet. Beslutet från Vasa förvaltningsdomstol kom den 31 mars 2004. Domstolen förkastade miljöcentralens beslut om att inget fel begåtts och remitterade frågan för ny behandling. Miljöcentralen hade inte följt lagen om förvaltningsförfarande. Nu har Svensson lämnat in besvär i HFD och krävt att verksamheten som bryter mot bestämmelser och miljö tillstånd skall upphöra. -- Att förvägra besvär rätt är något som inte hör hemma i miljö frågor. Miljö myndigheten undviker grundvattensdirektivet. Tillsynsmyndigheten skall protokollföra möten med den som övervakas. Frågan är om de gör det. Miljöcentralen har en väldigt passiv roll i sin övervakningsverksamhet, anser han.

sonja hellman, copyright